

CORVINUS LAW PAPERS

ISSN 2416-0415

2/2021

Bodzási Balázs

A kényszertörlési eljárás új szabályai

CORVINUS UNIVERSITY OF BUDAPEST

Corvinus Law Papers

CLP 2/2021

The primary purpose of the Corvinus Law Papers (CLP) is to publish the results of research projects performed by those connected to the Department of Business Law as research reports, working papers, essays and academic papers. The CLP also publishes supplementary texts to be used for practical and theoretical training of students.

Editor-in-Chief:

Dániel Bán (Associate Professor, Corvinus University of Budapest, Department of Business Law)

Contact: daniel.ban@uni-corvinus.hu

Editorial Board:

Dániel Bán (Associate Professor, Corvinus University of Budapest, Department of Business Law)

Contact: daniel.ban@uni-corvinus.hu;

Mónika Csöndes (Assistant Professor, Corvinus University of Budapest, Department of Business Law)

Contact: monika.csondes@uni-corvinus.hu;

Zoltán Nemessányi (Associate Professor, Corvinus University of Budapest, Department of Business Law)

Contact: zoltan.nemessanyi@uni-corvinus.hu

Address of the Editorial Board:

Corvinus Law Papers
1093 Budapest, Fővám tér 8. III. emelet 321/A

Publisher:

Corvinus University of Budapest
H-1093 Budapest, Fővám tér 8.

Responsible for the edition:

Dániel Bán

ISSN 2416-0415

A kényszertörlési eljárás új szabályai

Bodzási Balázs
közjegyző (Budapest)
e-mail: bodzasi.balazs@kozjegyzo.hu

Absztrakt: A 2021. július 1-én hatályba lépett 2021. évi LXX. törvény újraszabályozta a kényszertörlési eljárást. A kényszertörlés a cég jogutód nélküli megszűnésére irányuló, a cégbíróság által lefolytatott nemperes eljárás, amelyről 2012. március 1-től a cégnyilvánosságról, a bírósági cégeljárásról és a végelszámolásról szóló 2006. évi V. törvény 116-118/D. §-ai rendelkeznek.

A 2021. július 1-én hatályba lépett új szabályozás hangsúlyossá kívánja tenni, hogy a kényszertörlési eljárás egy szankciós jellegű törlési eljárás. A módosítás azonban azt is lehetővé teszi, hogy egy meghatározott ideig a cég teljesítse a továbbműködéshez szükséges feltételeket és kérje a kényszertörlési eljárás megszüntetését. A cég jelenlegi és korábbi vezető tisztségviselőinek és tagjainak magatartását, mulasztását érintő új kártérítési felelősségi rendelkezések is hatályba léptek. Emellett pedig a fő szankció, az eltiltás is megmaradt, szabályai pontosításra kerültek.

Kulcsszavak: jogutód nélküli megszűnés, a cég továbbműködésének biztosítása, eltiltás, hitelezői követelésekért való felelősség

1. A kényszertörlési eljárás bevezetése és eredeti célja

A kényszertörlési eljárás a tényleges gazdasági-vállalkozási tevékenységet nem folytató cégek jogutód nélküli megszüntetésére irányuló, cégbírósági nemperes eljárás, amely a kényszer-végelszámolás helyébe lépett. A cégnyilvánosságról, a bírósági cégeljárásról és a végelszámolásról szóló 2006. évi V. törvény V. törvény (a továbbiakban: Ctv.) VIII/A. fejezetének a kényszertörlési eljárásra vonatkozó rendelkezései 2012. március 1-jén léptek hatályba. A törvénymódosítás célja elsődlegesen az volt, hogy egy olyan eljárási rendet alakítsanak ki, amelyben a vagyontalan cégek megszüntetésére – a felszámolási eljárás helyett – olcsóbb és gyorsabb eljárásban kerül sor.¹ A kényszertörlési eljárás bevezetésének eredeti célja tehát az volt, hogy az ún. fantomcégek a jogutód nélküli megszüntetés útján a cégnyilvánosságról – és ezáltal a piacról – kivezetésre kerüljenek.

A 2012-2020 közötti időszakban kiugróan megnőtt a kényszertörlések száma, miközben a végelszámolásoké és a felszámolási eljárásoké jelentősen csökkent.² Ez a folyamat egyértelműen arra utalt, hogy a cégek tagjai és vezető tisztségviselői a cég jogutód nélküli megszüntetésének számukra ingyenes, többletköltséggel nem járó módjaként tekintettek a kényszertörlési eljárásra. Az eredeti jogalkotói szándék természetesen nem ez volt.

A kényszertörlési eljárás során felmerülő jogalkalmazási kérdésekkel, nehézségekkel és megoldási javaslatokkal a szakirodalom részletesen foglalkozott.³ A jogalkotó ezeknek a

¹ DZSULA MARIANNA: *A kényszertörlési eljárások szabályozásának jogértelmezési, jogalkalmazási problémái.* In: SZIKORA VERONIKA – FÉZER TAMÁS (szerk.): *Fizetésképtelenség és jogutód nélküli megszűnés. Tapasztalatok és reformjavaslatok.* Debreceni Egyetem, Állam- és Jogtudományi Kar, Debrecen, 2018. 31.

² 2012. március 1-je óta összesen 169.344 kényszertörlési eljárás indult. Forrás: <https://feketelista.hu/toplistak-megtekintese/kenzertorlesi-eljarasok-szama/>

³ Ld. GÁL JUDIT: *A kényszertörlés ellentmondásai.* I. rész. Céghírnök, 2013/3. sz. 3-4., II. rész. Céghírnök, 2013/4. sz. 3-4.

javaslatoknak egy részét már korábban is figyelembe vette. Részben ezért került sor az egyes törvényeknek az új Polgári Törvénykönyv hatálybalépésével összefüggő módosításáról szóló 2013. évi CCII. törvény keretében végrehajtott módosításokra is. Ekkor a jogalkotó teljes egészében felülvizsgálta és lényegesen módosította a Ctv. kényszertörlesztési eljárásra vonatkozó szabályait.⁴ Ezek közül a módosítások közül külön is említendő, hogy megváltozott a cégbíróságnak a vagyon felkutatásával kapcsolatos feladata és más – egyszerűsített – eljárási rendet vezettek be arra az esetre, ha nem került sor hitelezői igény bejelentésére. Emellett a vezető tisztségviselő felelősségére vonatkozó szabályok is módosultak (megváltoztak a felelősség megállapításának az okai).⁵

A kényszertörlesztési eljárás azonban a 2012 óta sorra került számos törvénymódosítás ellenére sem tudta betölteni azt a szerepet, amelyet a jogalkotó eredetileg ennek a cégbírósági eljárásnak szánt. Az egyik fő problémát – a fentiekén túlmenően – az jelentette, hogy a kényszertörlesztési eljárás során a cég vagyonával a volt vezető tisztségviselő nem volt köteles elszámolni, illetve, hogy a fennmaradó vagyont nem is volt kinek átadni. Mindezek fényében a kényszertörlesztési eljárás nem volt alkalmas a vagyonkimentés megakadályozására, valamint a kimentett vagyon visszaszerzésére.⁶

2. A kényszertörlesztési eljárás szabályainak módosítása 2020-ban

A fentiekre, valamint a koronavírusjárvány okozta gazdasági nehézségekre is tekintettel a jogalkotó 2020-ban is módosította a Ctv.-nek a kényszertörlesztési eljárásra vonatkozó szabályait. A veszélyhelyzet megszűnésével összefüggő átmeneti szabályokról és a járványügyi készültségről szóló 2020. évi LVIII. törvény 157. § (2) bekezdése kimondta, hogy azoknál az eljárásoknál, amelyek a veszélyhelyzetben alkalmazandó jogszabályi rendelkezések alkalmazásával felfüggesztésre kerültek, a felfüggesztés 2021. június 30-ig – külön végzés meghozatal nélkül – fennmarad. Ez rendelkezés a felfüggesztett kényszertörlesztési eljárásokra is vonatkozott.

A 2020. évi LVIII. törvény 157. § (6) bekezdése azt rögzítette, hogy a Ctv. 116. § (1) bekezdésének b) pontja szerinti okból⁷ a kényszertörlesztési eljárás megindítása nem rendelhető el és a cég 2021. június 30-ig benyújthatja a cég törlése iránti kérelmet. Mindez azonban nem érintette a Ctv. 116. § (1) bekezdés d) pontja miatt indult vagy induló kényszertörlesztési eljárásokat.⁸

Az idézett törvényi szabályozás azt is lehetővé tette, hogy ha a cég a veszélyhelyzetben alkalmazandó jogszabályi rendezések alapján felfüggesztett kényszertörlesztési eljárásban a felfüggesztés ideje alatt a cégbíróság felé igazolja, hogy a kényszertörlesztésre okot adó törvényt sértést kiküszöbölve a törvényes állapotot, illetve törvényes működését helyreállította, a cégbíróság a Ctv. 116. § (4) bekezdésétől eltérően a kényszertörlesztési eljárást megszünteti [2020. évi LVIII. törvény 157. § (5) bekezdés].⁹

⁴ Részletesebben ld. KENESEI JUDIT: *A cégeljárás új szabályai a Ptk. után*. Gazdaság és Jog, 2014/7-8. sz. 3-8., GÁL JUDIT: *Az új Ptk.-val összefüggő cégjogi változások*. Gazdaság és Jog, 2014/11. sz. 3-9.

⁵ DZSULA: i.m. 32.

⁶ KISPÁL BEÁTA: *A reorganizációs eljárások, a felszámolási eljárások hatékonysága és a kényszertörlesztési eljárások korszerűsítése*. In: BARTA JUDIT (szerk.): *A fizetésképtelenség aktuális jogi problémái nemzetközi kitekintéssel*. Patrocinium, Budapest-Miskolc, 2018. 180.

⁷ A Ctv. 116. § (1) bekezdés b) pontja alapján a cégbíróság kényszertörlesztési eljárás megindítását rendeli el, ha a cég a végelszámolást 3 éven belül nem fejezte be és törlése iránti kérelmet nem terjesztett elő.

⁸ A Ctv. 116. § (1) bekezdés d) pontja szerint a cégbíróság kényszertörlesztési eljárás megindítását rendeli el, ha a cég jogutód nélküli megszűnését előidéző ok következett be, és végelszámolási eljárás lefolytatásának nincs helye.

⁹ Részletesebben ld. GÁL JUDIT: *Változások a fizetésképtelenségi és kényszertörlesztési eljárás szabályaiban*. Céghírnök, 2020/6. sz. 1-3.

3. A 2021-es módosítás főbb területei

Ilyen előzmények alapján került sor a kényszertörlési eljárás szabályainak jelentős módosítására a *2021. évi LXX. törvény* (továbbiakban: *Módosítás*) keretében. Az új szabályozás hangsúlyossá kívánta tenni, hogy a kényszertörlési eljárás egy szankciós jellegű törlési eljárás. A *Módosítás* azonban azt is lehetővé teszi, hogy egy meghatározott ideig a cég teljesítse a működéshez szükséges feltételeket és kérje a kényszertörlési eljárás megszüntetését.

A 2021. évi LXX. törvény keretében a következő lényeges változtatásokra került sor:

- a) a kényszertörlési eljárás lefolytatásáért felügyeleti illetéket kell fizetni;
- b) a törvény lehetőséget biztosít arra, hogy a cég a kényszertörlési eljárásban helyreállítsa törvényes működését;
- c) a cég (volt) vezető tisztségviselőit és (volt) tagjait terhelő új felelősségi tényállás került bevezetésre a cég ki nem egyenlített tartozásaiért;
- d) szigorúbbá váltak az eltiltás szabályai;
- e) pontosításra került, hogy milyen mértékű vagyon, illetve követelés szükséges ahhoz, hogy a kényszertörlési eljárást követően felszámolási eljárásra kerüljön sor.

4. Felügyeleti illeték

Fontos újítás, hogy az állam a jövőben nem vezeti ki ingyen a gazdasági életből a működésképtelen cégeket, mentesítve ezáltal az érintett vállalkozásokat, azok tagjait és vezető tisztségviselőit a jogutód nélküli megszűnésre irányuló eljárásokból (végelszámolás, felszámolás) fakadó költségek alól.

A *Módosítás* 1. §-a értelmében a 2021. július 1-ét követően a cégbíróság által lefolytatott kényszertörlési eljárásért 250.000 Ft felügyeleti illetéket kell fizetni. A felügyeleti illetéket a kényszertörlési eljárás kezdő napján a cégjegyzékbe bejegyzett tagok és vezető tisztségviselő(k) egyetemlegesen viselik.¹⁰

A *Módosítás* ugyanakkor kimondja, hogy ha a kényszertörlési eljárást a cégbíróság a cég kérelmére megszünteti, a kényszertörlési eljárásért a céget alacsonyabb összegű, 50.000 Ft felügyeleti illeték terheli, amelyet az eljárásmegszüntetési kérelem benyújtásával egyidejűleg kell megfizetni.¹¹

A felügyeleti illeték megfizetéséről, illetve viseléséről a cégbíróság a kényszertörlési eljárás befejezéséről szóló végzésében rendelkezik.

5. A kényszertörlési eljárás megszüntetése iránti kérelem

További lényeges módosításként a jogalkotó meghatározott ideig lehetőséget biztosít arra, hogy a kényszertörlés alatt álló cég teljesítse a törvényes működéshez szükséges feltételeket és kérje a kényszertörlési eljárás megszüntetését.

A Ctv. új 117/C. § (1) bekezdése szerint a cég – a 117. §-ban meghatározott bejelentési határidő leteltét követően – a kényszertörlési eljárás kezdő időpontjától számított 90 napig kérheti, hogy a cégbíróság állapítsa meg, hogy a cég továbbműködésének feltételei fennállnak és a kényszertörlési eljárást vele szemben szüntesse meg. A (2) bekezdése alapján a kényszertörlési eljárás megszüntetésére akkor van lehetőség, ha

- a) a megszüntetés elrendelésének az oka (a kényszertörlési eljárás lefolytatását megalapozó ok) már nem áll fenn, a cég törvényes működése helyreállt;

¹⁰ Ld. az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 66. § (1) bekezdés

¹¹ Ld. az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 66. § (2) bekezdés

- b) a cég a kényszertörési eljárásban vele szemben bejelentett esedékes követeléseket kiegyenlítette;
- c) a kényszertörési eljárás megszüntetésére előírt illetéket megfizették (a felügyeleti illeték ebben az esetben 50.000 Ft); valamint
- d) a cég érvényes adószámmal rendelkezik.

Ezeknek a feltételeknek a teljesülését a cégnek okirattal kell alátámasztania.

A törvényes működés helyreállítására nincs mód, ha a cég már törvény erejénél fogva megszűnt.¹² Így az ezen okból indult kényszertörési eljárásokban az eljárás megszüntetése iránt nem lehet kérelmet előterjeszteni.

6. A cég kényszertörés alatti működésére vonatkozó szabályok

6. 1. A szokásos napi működés folytatása

A kényszertörési eljárás megszüntetésének a lehetőségére tekintettel a Módosítás azt is lehetővé teszi, hogy a cég a kényszertörési eljárás alatt a szokásos napi működését folytassa. Ennek azonban az a feltétele, hogy a cég (képviselője) úgy nyilatkozzon, hogy a törvényes működés helyreállításával és egyéb feltételek teljesítésével a kényszertörési eljárás megszüntetését fogja kérni.

A Ctv. 116. § (3) bekezdésének új rendelkezése szerint, ha a kényszertörési eljárás elrendelésére nem a 116. § (1) bekezdés d) pontjában meghatározott okból került sor, a cég a kényszertörési eljárás kezdő időpontjától számított 15 napos jogvesztő határidőn belül kérheti a cégbíróságtól annak engedélyezését, hogy a kényszertörési eljárás alatt a cég a szokásos napi üzletmenetet meg nem haladó üzletszerű gazdasági tevékenységet végezhesen, arra tekintettel, hogy a Ctv. 117/C. § szerinti kérelmet kíván előterjeszteni. A cégbíróság a kérelemről 5 munkanapon belül határoz.

Egyéb esetekben a cég üzletszerű gazdasági tevékenységet a kényszertörési eljárás kezdő időpontjától nem végezhet.

A cég kizárólag a törvényben meghatározott időszakban nyújthatja be a fenti kérelmet, amelynek oka részben az, hogy meg kell várnia a hitelezői követelések bejelentésére nyitva álló határidő leteltét. A működés csak a szokásos napi üzletmenetre vonatkozhat. A cég ennek alapján a szokásos megrendeléseket teljesítheti, munkavállalóinak bért fizethet.

6. 2. A továbbműködés korlátai

A Módosítás más szempontból is korlátok közé szorítja a továbbműködés lehetőségét. Ha ugyanis a cég a 117/C. § szerinti kérelmét az előírt határidőben nem terjeszti elő, illetve az jogerősen visszautasításra vagy elutasításra kerül (vagyis a cégbíróság nem szünteti meg a céggel szemben a kényszertörési eljárást), a határidő lejártát követő naptól, illetve a jogerős bírósági döntés cég általi kézhezvételét követő naptól a cég üzletszerű gazdasági tevékenységet nem végezhet. Ez a jogkövetkezmény a törvény erejénél fogva áll be, arról a cégbíróságnak külön végzést nem kell hoznia.

Bizonyos esetekben a Módosítás nem is teszi lehetővé a továbbműködés folytatására irányuló kérelem benyújtását. Ezek az alábbi esetek:

- ha a cég törvény erejénél fogva már megszűnt a Ctv. 116. § (1) bekezdés d) pontja alapján (a cégbíróság a céget megszüntetnek nyilvánította);
- ha a cég adószámát törölték;

¹² A Ctv. 117/C. § (1) bekezdése kimondja, hogy a cég kényszertörési eljárás megszüntetése iránti kérelmet nem nyújthat be, ha a kényszertörési eljárás elrendelésére a 116. § (1) bekezdés d) pontjában meghatározott okból került sor.

- ha külön jogszabály hátrányos jogkövetkezmenyt ír elő arra az esetre, ha a cég kényszertörlesztés alatt áll;

Arról, hogy ezek a kizáró okok nem állnak fenn, a cégnek a kérelemben külön nyilatkoznia kell.

6. 3. A kényszertörlesztés alatti döntéshozatal korlátjai

A Módosítás megtartja azt a rendelkezést, amely szerint *a kényszertörlesztési eljárás kezdő időpontjától követően a cég döntéshozó szerve, valamint más szervei nem hozhatnak a kényszertörlesztési eljárás céljával ellentétes döntéseket.* A cég nem dönthet átalakulásról, egyesülésről, szétválásról, nem határozhatja el végelszámolását és a jegyzett tőke leszállítását sem. A kényszertörlesztési eljárás azonban a cég egyéb cégadatai változásának nem képezi akadályát.¹³

Emellett pedig azok a döntések is meghozhatók – a hitelezői érdekek figyelembevételével –, amelyek a Ctv. 117/C. §-a szerinti kérelem (vagyis kényszertörlesztési eljárás megszüntetése és a továbbműködés feltételeinek megállapítása iránti kérelem) előterjesztéséhez szükségesek.

A kényszertörlesztési eljárás alatt a céget továbbra is a vezető tisztségviselő képviseli, azonban jognyilatkozatokat csak korlátozottan tehet. *A vezető tisztségviselő a kényszertörlesztési eljárás alatt a hitelezői érdekek figyelembevételével köteles eljárni.* A vezető tisztségviselő a kényszertörlesztési eljárás megindítását követően a cég nevében új kötelezettséget nem vállalhat, a céget terhelő kötelezettséget nem elégítheti ki, a cég vagyontárgyát nem ruházhatja át és nem terhelheti meg. A kényszertörlesztési eljárás alatt a cég vagyontárgyának átruházására kötött szerződés vagy a vezető tisztségviselőnek a cég vagyontárgyának elidegenítésével, illetve megterhelésével kapcsolatos jognyilatkozata semmis.¹⁴

Amennyiben a cég engedélyt kap működésének folytatására, a szokásos napi üzletmenetet meg nem haladó mértékű ügyletekre a fenti tilalmak és korlátozások nem irányadók. A cégbíróóság engedélyének megadása esetén a vezető tisztségviselő a hitelezői érdekek figyelembevételével megtehet minden szükséges intézkedést annak érdekében, hogy a Ctv. 117/C. § (2) bekezdésében meghatározott feltételek (vagyis a kényszertörlesztési eljárás megszüntetéséhez szükséges feltételek) teljesüljenek.¹⁵ Látható azonban, hogy ebben az esetben is a hitelezői érdekek figyelembevételével kell eljárnia a cégnek és az ügyvezetésnek.

7. A hitelezői követelések bejelentésére és vitatására vonatkozó rendelkezések

A kényszertörlesztési eljárás megszüntetésének egyik feltétele, hogy a cég a kényszertörlesztési eljárásban vele szemben bejelentett esedékes követeléseket kiegyenlítse. Ezzel összefüggésben a Ctv. 117. § (2a) bekezdése meghatározza, hogy a céggel szembeni követelés bejelentése esetén a beadványnak mit kell tartalmaznia. Ennek alapján a beadvány tartalmazza:

- a követelés jogosultjának nevét vagy elnevezését, lakcímét vagy székhelyét, szervezet esetén nyilvántartási számát;
- a követelés jogalapját, összegét és esetleges járulékait, keletkezésének és esedékességének időpontját;

A Módosítás alapján tehát a követelést bejelentőknek a korábbi szabályokhoz képest több információt kell megadniuk a követelésről, valamint a követelést okirattal kell alátámasztaniuk. A Ctv. 117. § (2a) bekezdése külön is kimondja, hogy a beadványhoz a

¹³ Ctv. 116. § (3a) bekezdés

¹⁴ Ctv. 116. § (3b) bekezdés

¹⁵ Ctv. 116. § (3c) bekezdés

követelést megalapozó okiratokat is csatolni kell. Ebből a szempontból előnyt élveznek a fokozott bizonyító erővel bíró közjegyzői okiratok, valamint más közokiratok.

Az ún. eltiltással érintett személyek (vagyis a jelenlegi és korábbi vezető tisztségviselők, valamint a jelenlegi és korábbi tagok) a bejelentett követelést vitássá tehetik. Ha az eltiltással érintett személyek a bejelentett követelést teljes egészében vagy részben vitatják, meg kell jelölniük a vitatást megalapozó tényeket és csatolniuk kell az ezt bizonyító okiratokat. Ha az eltiltással érintett személyek a vitatás indokát nem jelölik meg vagy az ellentmondásos, a cégbíróóság végzésben utasítja el a követelés vitatását.¹⁶

Ezzel összefüggésben mond ki egy fontos rendelkezést a Ctv. 117/E. § (1) bekezdése: *ha a követelés közokiraton alapul, a követelés jogalapja a kényszertörlési eljárásban nem vitatható.* Ez az új rendelkezés felértékelheti a közjegyzői okiraton alapuló követelések jelentőségét a kényszertörlési eljárásban.

A követelés vitatása esetén a cégbíróóság a követelés bejelentőjét is nyilatkoztatja. A Ctv. 117/E. § (2) bekezdése alapján, ha az eltiltással érintett bármely személy a követelést vagy annak egy részét vitatja, a cégbíróóság az eltiltással érintett személy beadványát megküldi a követelés bejelentőjének, és felhívja, hogy a beadványban foglaltakra 15 napos jogvesztő határidőn belül nyilatkozzon. Ha e határidőn belül a követelés bejelentője nem nyilatkozik, a cégbíróóság a követelést vitatott követelésként veszi figyelembe.

Ha a cégbíróóság a vitatás tényét elfogadja, a követelést a továbbiakban vitatott követelésként kezeli. A cégbíróóság a bejelentett követelést akkor is vitatott követelésként veszi figyelembe, ha a céggel szembeni követelés – a cégbíróóságnak a hiányok pótlására vonatkozó felhívása ellenére – nem került megfelelő módon bejelentésre és emiatt a követelés fennállása, jogosultja, jogalapja, illetveösszecszerúsége nem állapítható meg, vagy a követelés jogosultja, jogalapja, illetveösszecszerúsége a cégbíróóság által hivatalosan ismert vagy köztudomású tényekkel ellentétesen került megjelölésre. Ez utóbbi esetekben a cégbíróóság a követelést akkor nem veszi vitatott követelésként figyelembe, ha az eltiltással érintett személy a követelést elismeri.¹⁷

A cégbíróóságnak mindezek alapján lehetősége van arra, hogy a nem megfelelő módon alátámasztott, vagy nem megfelelő tartalommal bejelentett követeléseket figyelmen kívül hagyja, illetve vitatottként jelölje meg.

Ha az eltiltással érintett személy igazolja, hogy a bejelentett követelés kielégítésére sor került, a kielégített követelés összegét a továbbiakban nem kell figyelembe venni.¹⁸

A Ctv. 117/E. § (3) bekezdése alapján a cégbíróóság végzéssel állapítja meg a céggel szembeni követeléseket. A cégbíróóság a végzésben valamennyi követelés vonatkozásában feltüntetni annak jogosultját, jogalapját, összegét, esetleges járulékait, keletkezésének és esedékességének időpontját, valamint azt, hogy a követelés közokiraton, teljes bizonyító erejű magánokiraton vagy egyszerű magánokiraton alapul. A cégbíróóság ugyanebben a végzésében a bejelentett követelés vitatott követelésként történő megjelöléséről rendelkezik a Ctv. 117/D. § (8) bekezdése szerinti esetben, továbbá az eltiltással érintett személy és a bejelentő nyilatkozata alapján abban az esetben, ha az eltiltással érintett személy a követelés jogosultját, jogalapját, összecszerúségét, keletkezését vagy esedékességét érdemben vitatta.

A cégbíróóságnak a céggel szembeni – vitatott és nem vitatott – követeléseket megállapító végzése ellen az eltiltással érintett személy és a követelés bejelentője élhet fellebbezéssel.

¹⁶ Ctv. 117/E. § (1) bekezdés

¹⁷ Ctv. 117/D. § (8) bekezdés

¹⁸ Ctv. 117/E. § (3) bekezdés

8. A vezető tisztségviselők és tagok eltiltására és felelősségére vonatkozó szabályok

8. 1. A mulasztás vizsgálata

Ha a kényszertörlési eljárás nem kerül megszüntetésre a cégbíróság¹⁹ megvizsgálja, hogy a törvénysértő működés körében a vezető tisztségviselőt, illetve a tagot terheli-e mulasztás. A vizsgálat arra terjed ki, hogy a vizsgálatba bevont, eltiltással érintett személynek a cégben betöltött pozíciója alapján milyen intézkedéseket kellett volna megtennie annak érdekében, hogy helyreálljon a cég törvényes működése – vagy a cég végelszámolás útján törlésre kerüljön –, és mik voltak azok az intézkedések, amelyeket ténylegesen meg is tett.²⁰

A Módosítás a vizsgálat körét a kényszertörlési eljárást megelőző 2 évre kiterjeszti és szükség szerint bevonásra kerülhetnek a cég korábbi vezető tisztségviselői és tagjai is.²¹

A Ctv. 117/D. § (3) bekezdése alapján a vizsgálat során a cégbíróság a bejelentett követelésekről, valamint a céget terhelő, a kényszertörlési eljárás alapjául szolgáló mulasztásról az alábbi személyeket értesíteni:

- a cégnek a kényszertörlési eljárás megindításának időpontjában a cégjegyzékbe bejegyzett vezető tisztségviselőit;
- korlátlan tagi felelősséggel működő cég esetén a cég tagjait (ideértve a korlátoltan felelős tagokat is, így például a bt. kültagját);
- korlátolt tagi felelősséggel működő gazdasági társaság esetén a társaság többségi befolyással rendelkező tagját.

A cégbíróság az értesített személyeket 30 napos határidővel – amely egy alkalommal legfeljebb 30 nappal meghosszabbítható – nyilatkozattételre hívja fel. A nyilatkozattételre felhívott, eltiltással érintett személynek arról kell nyilatkoznia, hogy

- a) vitatja-e a céggel szemben bejelentett hitelezői követeléseket, valamint
- b) tájékoztatást kell adnia a cégbíróságnak arról is, hogy a mulasztások elkerülése érdekében milyen intézkedéseket tett.

A Ctv. 117/D. § (3) bekezdés b) pontja alapján az érintett személyeknek azokról az intézkedésekről kell nyilatkozniuk, amelyeket megtettek annak érdekében, hogy a cég a jogszabályi rendelkezéseken alapuló kötelezettségeit teljesítse, a törvénysértő működést megszüntesse. A nyilatkozattételre felhívott személynek csatolnia kell az intézkedéseket bizonyító okiratokat.

A Módosítás a nyilatkozattételre felhívott, de el nem érhető személyek vonatkozásában speciális szabályozást ad. Ennek célja, hogy az ún. fantomizált cégek tagjai, illetve vezető tisztségviselői ne mentesülhessenek a kényszertörlési eljárásban alkalmazható intézkedések alól. Ha pedig az eltiltással érintett személy adatszolgáltatási és nyilatkozattételi kötelezettségének elmulasztása miatt a cégbíróság az érintett személy közrehatásának

¹⁹ A Ctv. új 117/D. § (1) bekezdésében, valamint (7) bekezdésében a „**bíróság**” szó szerepel. Ez alatt azonban cégbíróságot kell érteni, hiszen a két bekezdésben írt feladatok és tevékenységek cégbírósági hatáskörbe tartoznak. Kizárólag a Ctv. új 118/D. §-ában szabályozott per tartozik rendes bírósági (törvényszéki) hatáskörbe.

²⁰ A Ctv.-nek ezeket az új rendelkezéseit a nyilvánosan működő részvénytársaság részvényesére nem kell alkalmazni [Ctv. 117/D. § (1) bekezdés].

²¹ Ctv. 117/D. § (4) bekezdés: „*Ha a kényszertörlési eljárás megindításának időpontját megelőző két évben a cégjegyzékben más vezető tisztségviselő, valamint korlátlan tagi felelősséggel működő cég esetén más tag, korlátolt tagi felelősséggel működő gazdasági társaság esetén más többségi befolyással rendelkező tag is szerepelt, és adat merül fel arra, hogy a korábbi vezető tisztségviselőnek, illetve tagnak a jogviszonya alatt is fennállt a cég törvénysértő működése, mulasztása, a cégbíróság a korábbi vezető tisztségviselőt, illetve tagot is bevonja az eljárásba, és felhívja a (3) bekezdés szerinti nyilatkozattételre.*”

vizsgálatát nem tudja megfelelően lefolytatni, az eltiltással érintett személyt 100.000 Ft-tól 400.000 Ft-ig terjedő pénzbírsággal sújthatja.²²

8. 2. Az eltiltás új szabályai

A Módosítás több tekintetben is kibővítette az eltiltás alkalmazási körét. A 2021. július 1-je előtt hatályos szabályok a Ctv. 9/C. §-ának a III/1366/2016. számú alkotmánybírósági határozattal megsemmisített szövege helyébe lépett rendelkezések voltak. A korábbi normaszöveg szerint csak az a személy kerülhetett eltiltásra, akinek közrehatását a szabálytalan működésben a cégbíróság megállapította, az eltiltás időtartama pedig a ki nem elégített hitelezői követelésektől függött.

A Módosítás szerint azonban az eltiltás már nem kizárólag a kielégítetlen hitelezői követelések esetén kerül alkalmazásra. Az eltiltott személy felelősségét csökkenti, ha a bejelentett hitelezői követelések megtérültek, az eltiltásnak azonban nem ez az egyedüli szempontja. A Módosítás szerint az eltiltást megalapozó körülmény az is, ha az eltiltott személy magatartása felróható volt a cég törvénysértő működésének kialakulásában, illetve fenntartásában.

A Módosítás emellett az eltiltással érintett személyek körét is bővíti. Korlátlan tagi felelősséggel működő cég esetében nemcsak a korlátlanul felelős tag tiltható el a jövőben, hanem valamennyi tag. Így például egy bt. kültagja is eltilthatóvá válik. Korlátozott tagi felelősséggel működő gazdasági társaság (kft., rt.) esetén azonban továbbra is csak a többségi befolyással rendelkező tag tiltható el.

A Ctv. módosított 9. § (1) bekezdése kimondja: a cégbíróság e törvényben megállapított esetben eltiltja a cégnek a kényszertörlési eljárás megindításának időpontjában vagy az azt megelőző 2 évben bejegyzett vezető tisztségviselőjét, korlátlan tagi felelősséggel működő cég esetén a cég tagjait (tagját), korlátozott tagi felelősséggel működő gazdasági társaság esetén a társaság többségi befolyással rendelkező tagját. Ezt a szabályt kell alkalmazni akkor is, ha a cég törlésére felszámolási eljárásban történő megszüntetést követően kerül sor, azonban a felszámolási eljárást kényszertörlési eljárás előzte meg.

Az eltiltás időbeli hatálya az eltiltást kimondó határozat jogerőre emelkedése napjától kezdődik. Az érintett cég cégjegyzék adatai között az eltiltásra vonatkozó tényeket a jogerőre emelkedés napjától kell feltüntetni. Ha ugyanazon személyt több cég vonatkozásában is eltiltják, az eltiltás időbeli hatálya a leghosszabb eltiltás kezdő időpontjához igazodik.²³

Az eltiltás általános szabályainak módosítása mellett a Módosítás a kényszertörlési eljáráshoz kapcsolódó speciális rendelkezéseket is rögzített. A Ctv. új 117/F. § (1) bekezdése ennek alapján kimondja, hogy ha a cégbíróság a törvénysértő működés vizsgálata eredményeként megállapítja, hogy az eltiltással érintett személy

²² Ctv. 117/D. § (6) bekezdés: „*Ha az eltiltással érintett személy nem elérhető, vélelmezni kell, hogy e személy az adatszolgáltatási és nyilatkozattételi kötelezettségének nem tett eleget. Ha az eltiltással érintett személy a (3) bekezdés szerinti nyilatkozattételre felhívó végzésre nyilatkozatot nem tesz, a nyilatkozat elmulasztását úgy kell értékelni, hogy a 117/F. § (1) bekezdésében meghatározott, az eltiltás alkalmazására okot adó feltételek a nem nyilatkozó eltiltással érintett személlyel szemben fennállnak. A nyilatkozat elmulasztásának következményére a cégbíróság a (3) bekezdés szerinti nyilatkozattételre felhívó végzésében figyelmezteti az eltiltással érintett személyt. Ha az eltiltással érintett személy adatszolgáltatási és nyilatkozattételi kötelezettségének elmulasztása miatt a cégbíróság a 117/F. § (1) bekezdés a) pontjával összefüggő közrehatás vizsgálatát nem tudja megfelelően lefolytatni, a cégbíróság az eltiltással érintett személyt 100 000 Ft-tól 400 000 Ft-ig terjedő pénzbírsággal sújthatja.”*

²³ A Ctv. 9/D. § (1) bekezdése azonban azt is kimondja, hogy ha a leghosszabb eltiltás időtartamából az újabb eltiltás jogerős elrendelésekor kevesebb idő van hátra, mint az újabb eltiltás időtartama, az eltiltott személy eltiltásának időbeli hatálya meghosszabbodik az újonnan elrendelt eltiltás és a korábbi eltiltásból még hátralévő időtartam különbségével.

- a) nem tudja kétséget kizáróan igazolni azt, hogy az elvárható minden intézkedést megtett a cég törvénysértő működésének megszüntetése, a cég által megvalósított mulasztás megszüntetése érdekében, illetve
- b) a törvényességi felügyeleti eljárásban vagy a kényszertörlési eljárásban meghatározott kötelezettségének, illetve a bíróság felhívására az adatszolgáltatási és nyilatkozattételi kötelezettségének nem tett maradéktalanul eleget,

a cégbíróság a kényszertörlési eljárás befejezésével egyidejűleg külön végzéssel rendelkezik az eltiltással érintett személy eltiltásáról. A végzés ellen fellebbezésnek van helye.

Az eltiltott személy – a korábban hatályos szabályokkal egyezően – nem lehet gazdasági társaságban többségi befolyással rendelkező tag, nem válhat gazdasági társaság korlátlanul felelős tagjává, egyéni cég tagjává, valamint nem lehet cég vezető tisztségviselője, cégvezetője, felügyelőbizottsági tagja.²⁴

8. 3. Új kártérítési felelősségi szabályok

A cégbíróságnak a cég törlése mellett abban a kérdésben is döntenie kell, hogy terheli-e felelősség a vezető tisztségviselőt, vagy tagot a törvénysértő működés tekintetében, illetve, hogy az érintett személy megszegte-e az eljárásban őt terhelő együttműködési és tájékoztatási kötelezettségét.

Ehhez kapcsolódóan a Ctv. 117/F. § (2) bekezdése új felelősségi tényállást kodifikál. Ennek alapján, ha az eltiltással érintett személy nem tudja kétséget kizáróan igazolni azt, hogy az elvárható minden intézkedést megtett a cég törvénysértő működésének megszüntetése, a cég által megvalósított mulasztás megszüntetése érdekében, akkor *a cégbíróság az eltiltás mellett a végzésében arról is rendelkezik, hogy az eltiltott személy a kényszertörlési eljárásban bejelentett és ki nem elégített – nem vitatott – hitelezői követelésekért korlátlanul felel.* Több személy felelőssége egyetemleges. A jogerősen vitatott követelésekre az eltiltott személy felelőssége nem terjed ki.²⁵

A fentiek alapján az eltiltással érintett személy abban az esetben mentesülhet ez alól ennek az új felelősségi tényállásnak – és egyúttal az eltiltásnak – a jogkövetkezményei alól, *ha bizonyítja, hogy az elvárható minden intézkedést megtett a cég törvénysértő működésének megszüntetése, valamint a cég által megvalósított mulasztás megszüntetése érdekében.*

A cégbíróságnak az eltiltás alkalmazása és a felelősség megállapítása során tehát azt kell vizsgálnia, hogy az eltiltással érintett személy megtett-e mindent annak érdekében, hogy elkerülje a fennálló helyzetet. Az eltiltás alkalmazása tekintetében a bizonyítási teher az eltiltással érintett személyen van, neki kell bizonyítania, hogy őt nem terheli mulasztás és az általában elvárható módon járt el.

A cégbíróság abban az esetben mellőzheti az eltiltást, ha kétséget kizáró módon bizonyításra került, hogy az adott személy az általában elvárható minden intézkedést megtett. Ha az érintett személy ezt nem tudja bizonyítani, vagy ha nem nyilatkozik és ezzel meghiúsítja a

²⁴ Az eltiltás szabályozása kapcsán nincs teljes összhang a Ctv. és a Ptk. között. A Ptk. 3:90. § (3) bekezdése szerint ugyanis nyilvánosan működő részvénytársaság kivételével nem lehet gazdasági társaság tagja, aki eltiltás hatálya alatt áll. A Ctv. 9/B. § (2) bekezdése azonban a tagok vonatkozásában szűkíti a tilalom körét, eszerint ugyanis az eltiltással érintett személy nem szerezhet gazdasági társaságban többségi befolyást, nem válhat gazdasági társaság korlátlanul felelős tagjává, egyéni cég tagjává, továbbá nem lehet cég vezető tisztségviselője (képviselője).

²⁵ Ctv. 117/F. § (2) bekezdés: „Az (1) bekezdés a) pontja szerinti okból eltiltott személy korlátlanul felel a kényszertörlési eljárásban bejelentett, ki nem elégített hitelezői követelésekért. Több eltiltott személy felelőssége egyetemleges. A cégbíróság az (1) bekezdés szerinti végzésében rendelkezik e bekezdés szerinti jogkövetkezményről is.”

törvénytörő működés kialakulásában vagy fenntartásában való felelősség vizsgálatát, a cégbíróság a szankció alkalmazásáról dönt.²⁶

A Módosítás külön per indításának lehetőségét teremti meg arra az esetre, ha a cégbíróság az előzők alapján az eltiltott személy felelősségét állapítja meg a kénysztörlési eljárásban bejelentett, nem vitatott követelésekért. Ez az új per a Cstv. 33/A. § szerinti megoldást követi, vagyis a felelősség megállapítását követően ebben a külön perben kerülhet sor a marasztalási összeg megállapítására, valamint az annak megfizetésére való kötelezés kimondására.

A Ctv. új 118/D. § (1) bekezdése kimondja, hogy a 117/F. § (2) bekezdése szerinti (vagyis az eltiltott személy korlátlan felelősségét megállapító) jogerős végzés alapján – a cég jogerős törlesztés elrendelő végzés Cégbizálatában való közzétételét követő 90 napos jogvesztő határidőn belül – a kénysztörlési eljárásban bejelentett bármely követelés jogosultja keresettel kérheti, hogy a bíróság kötelezze az eltiltott személyt a kénysztörlési eljárásban bejelentett, vitatott követelésnek nem minősülő ki nem elégített követelése megfizetésére.

A követelés jogosultja a pert azon eltiltott vezető tisztségviselővel, illetve taggal szemben indíthatja meg, akivel szemben a cégbíróság a Ctv. 117/F. § (2) bekezdése szerinti jogkövetkezményt is alkalmazta (vagyis akinek a felelősségét a cégbíróság végzésében megállapította). A perben a követelésnek a cégbíróság végzésében megállapított jogalapja, valamint az érintett személyek felelőssége nem vitatható.

A perre a törvénytörő rendelkezik hatáskörrel. A keresetet a cég utolsó bejegyzett székhelye szerint illetékes törvénytörőre kell előterjeszteni. Az ellenkérelem, illetve a viszontkereset előterjesztésére vonatkozó határidő 15 nap. A bíróság a perben soron kívül jár el.²⁷

Fontos kiemelni, hogy *ez az új felelősségi tényállás elkülönül a már meglévő társasági jogi felelősségáttörési szabályoktól, így a cég volt tagjait a Ctv. 118/A. §-a alapján terhelő felelősség esetétől is.* A Ctv. 117/F. § (2) bekezdése szerinti felelősségi tényállás a már meglévő felelősségi szabályoktól független, önálló szankciót jelent.

A különböző felelősségi tényállások egymástól való viszonyának rendezése érdekében a Módosítás azt is kimondja, hogy a Ctv. 118/A. §-a²⁸ és 118/B. §-a²⁹ szerinti pereket csak

²⁶ A nem elérhető, illetve nem nyilatkozó, eltiltással érintett személlyel kapcsolatban a Ctv. 117/D. § (6) bekezdése mondja azt ki, hogy ha az eltiltással érintett személy a (3) bekezdés szerinti nyilatkozattételre felhívó végzésre nyilatkozatot nem tesz, a nyilatkozat elmulasztását úgy kell értékelni, hogy a 117/F. § (1) bekezdésében meghatározott, az eltiltás alkalmazására okot adó feltételek a nem nyilatkozó eltiltással érintett személlyel szemben fennállnak. Ebből azonban a Ctv. 117/F. § (2) bekezdése alapján az is következik, hogy cégbíróság az eltiltással egyidejűleg a nem nyilatkozó, illetve nem elérhető, eltiltással érintett személy korlátlan felelősségét is megállapítja.

²⁷ Ctv. 118/D. § (2) bekezdés

²⁸ A Ctv. 118/A. §-a korlátozott tagi felelősség (helytállási kötelezettség) áttöréséről rendelkező szabályt mond ki. Eszerint: „(1) Ha a korlátozott tagi felelősséggel működő céget a cégbíróság kénysztörlési eljárásban törölte a cégjegyzékből, a cég - a cég törlesztésének időpontjában a cégjegyzékbe bejegyzett - volt tagja korlátlanul felel a cég hitelezőjének kielégítetlen követelése erejéig, ha a tag a korlátolt felelősségével visszaélt. Több tag felelőssége egyetemleges. (2) Korlátozott felelősségükkel visszaéltek azok a tagok, akik tartósan hátrányos üzletpolitikát folytattak, a cég vagyonával sajátjukként rendelkeztek, továbbá azok, akik olyan határozatot hoztak, amelyről tudták vagy az általában elvárható gondosság mellett tudhatták volna, hogy az a cég törvényes működésével nyilvánvalóan ellentétes. (3) Ha a korlátozott tagi felelősséggel működő céget a cégbíróság a kénysztörlési eljárásban törölte a cégjegyzékből, az a volt tag, aki a kénysztörlési eljárás megindulását megelőző három éven belül ruházta át részesedését, korlátlanul felel a cég hitelezőjének kielégítetlen követelése erejéig, ha a korlátolt felelősségével tagsági jogviszony alatt visszaélt vagy a részesedésének átruházásakor rosszhiszemű volt. Mentesül a tag a felelősség alól, ha bizonyítja, hogy az átruházás során jóhiszeműen és a hitelezői érdekek figyelembevételével járt el. Több tag felelőssége egyetemleges.”

²⁹ A Ctv. 118/B. §-a a törölt cég volt vezető tisztségviselőjének felelősségét megállapító rendelkezést mond ki. Az (1) bekezdés szerint: „Ha a cégbíróság a céget kénysztörlési eljárásban törölte a cégjegyzékből, a cég vezető tisztségviselője - ideértve a kénysztörlési eljárás előtt a cégjegyzékből törölt vezető tisztségviselőt is - az okozott hátrány erejéig felel a kielégítetlenül maradt hitelezői követelésekért, ha a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezését követően ügyvezetési feladatait nem a hitelezői érdekek figyelembe vételével látta el, és ezáltal a cég vagyona csökkent, illetve a hitelezők követeléseinek kielégítése meghiúsult. Több vezető

azokkal a személyekkel szemben lehet megindítani, akikkel szemben a cégbíróság a Ctv. 117/F. § (2) bekezdése szerinti, a hitelezői követelésekért való felelősség jogkövetkezményét nem alkalmazta. Ebben az esetben ugyanis a hitelezői követelésekért való felelősség már a kényszertörlési eljárásban rendezésre került, így e személyekkel szemben további peres eljárásnak és felelősség megállapításának a hitelezői követelések tekintetében nincs helye.

9. A Módosítással érintett egyéb rendelkezések

9. 1. A felszámolási eljárás kezdeményezésére vonatkozó új szabályok

A Módosítás pontosítja, hogy milyen mértékű vagyon, illetve követelés szükséges a felszámolási eljárás kezdeményezéséhez. A jogalkotó a 400.000 Ft összértékű követelés bejelentését ítélte meg olyan jelentőségűnek, amely miatt – tekintet nélkül a vagyonfelmérés során feltárt vagyon mértékére – felszámolási eljárás kezdeményezésének van helye. Ha hitelezői követelés bejelentésre sor került ugyan, de annak összértéke nem éri el a 400.000 Ft-ot, akkor van helye felszámolási eljárás kezdeményezésének, ha a cég vagyona eléri a 400.000 Ft-ot.³⁰

A cégbíróság az előző két eseten kívül a Ctv. 118. § új (6) bekezdése alapján akkor is kezdeményezi a cég ellen a felszámolási eljárás megindítását, ha a cég fellelhető vagyónának tulajdonjogával összefüggésben kétség merül fel.

A cégbíróság a felszámolási eljárásban kirendelt felszámoló részére átadja a Ctv. 117. § szerinti bejelentés és a vagyonfelmérés során beszerzett vagy rendelkezésre álló adatokat és iratokat.

Ha a céggel szemben 400.000 Ft-ot el nem érő összértékű követelés bejelentésére került sor, azonban a cég vagyontalan vagy a vagyona nem éri el a 400.000 Ft-ot, a cégbíróság a céget törli a cégjegyzékből és rendelkezik az érintett személyek eltiltásáról.

A Módosítás 4. §-a a hatálybalépéssel kapcsolatban egy új szakasszal egészíti ki a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvényt (a továbbiakban: Cstv.) A Cstv. új 83/Z. §-a alapján a Módosítással megállapított új rendelkezéseket a 2021. július 1-jét követően jogerősen elrendelt felszámolási eljárásokban kell alkalmazni. Ez azt jelenti, hogy a 2021. július 1-jén folyamatban lévő felszámolási eljárásokat az új rendelkezések nem érintik.

9. 2. A cég törlésekor fellelhető vagyontárggyal kapcsolatos rendelkezések

A Módosítás rendezi azt a kérdést, hogy miként jár el a cégbíróság akkor, ha a cég törlésre kerül, azonban fellelhető vagyontárggyal rendelkezik. Ha a céggel szemben hitelezői követelés bejelentésére nem került sor, azonban a cég fellelhető vagyonnal rendelkezik, a cégbíróság – eltiltás mellőzése mellett – a céget a Ctv. 62. § (4) bekezdése

tisztségviselő esetén felelősségük egyetemleges.” A (4) bekezdés pedig kimondja: „Mentesül a felelősség alól a vezető tisztségviselő, ha bizonyítja, hogy a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet nem a vezető tisztségviselői jogviszonya alatt vagy ügyvezetési tevékenysége miatt következett be, a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztét követően pedig az adott helyzetben az ilyen tisztséget betöltő személytől elvárható valamennyi intézkedést megtette a hitelezői veszteségek elkerülése, csökkentése, továbbá a cég legfőbb szerve intézkedéseinek kezdeményezése érdekében.”

³⁰ Ctv. 118. § (3) bekezdés: „A cégbíróság a kényszertörlési eljárást megszünteti, és kezdeményezi a cég ellen a felszámolási eljárás megindítását azzal, hogy a 117. § (7) bekezdése szerinti költségek viselésére a céget kötelezi, ha

a) a céggel szemben bejelentett követelések összértéke eléri a 400 000 forintot, vagy

b) a céggel szemben követelés bejelentésére került sor, és a 117. § szerinti bejelentés vagy a vagyonfelmérés adatai alapján a cégbíróság megállapítja, hogy a cég vagyona eléri a 400 000 forintot.”

figyelembevételével törli a cégjegyzékből. Ha azonban a cég fellelhető vagyonának tulajdonjogával összefüggésben kétség merül fel, a cégbíróság kezdeményezi a cég ellen a felszámolási eljárás megindítását.³¹

A cég törlése esetén, ha a cég fellelhető vagyontárggyal rendelkezik, a cégbíróság a Ptk. 3:48. § (2) bekezdésének a jogi személy jogutód nélküli megszűnésének vagyonfelosztási szabályai alkalmazásával rendelkezik a vagyontárgyaknak a volt tagok közötti felosztásáról.³² Ennek során a cégbíróság a vagyontárgyakra vonatkozó közhiteles vagy közérdekvédelmi célból vezetett nyilvántartásban a volt tagot megillető tulajdonjog bejegyzéséről, valamint ezzel egyidejűleg a cég tulajdonjogának a törléséről is rendelkezik.³³ Ezzel elkerülhetővé válik a feleslegesen indítandó vagyonrendezési eljárás.

Amennyiben a cég fellelhető vagyontárgyának tulajdonjogával összefüggésben kétség merül fel, a cégbíróság kezdeményezi a cég ellen a felszámolási eljárás megindítását.

10. Összegzés

Ma Magyarországon viszonylag egyszerűen, költséghatékonyan és gyorsan lehet céget alapítani. Jogrendszerünk ugyanakkor a működésképtelen, illetve tényleges gazdasági tevékenységet már nem folytató cégeknek a piacról való kivezetését meglehetősen nehézkesen és számos járulékos költség viselése mellett teszi csak lehetővé.

Ebből a szempontból egy lényeges előrelépés jelenthet a kényszertörlési eljárás 2021. július 1-én hatályba lépett újraszabályozása, amely a gazdasági igények fokozottabb figyelembevétele mellett a visszaélések megakadályozását is célozza. Fontos azonban arra is utalni, hogy a szakirodalomban további módosítási javaslatok is megjelentek, amelyeket a Módosítás nem vett át.³⁴

Végül arra is fel kell hívni a figyelmet, hogy a kényszertörlési eljárást nem lehet elszigetelten, más jogutód nélküli megszűnésre irányuló eljárások szabályaitól elválasztva szemlélni. Ezért lényeges kérdés a végelszámolás és a felszámolási eljárás szabályainak a figyelembevétele és adott esetben új alapokra helyezése is. Mindez felveti annak a több éve hangoztatott igénynek a szükségességét is, amely a felszámolási eljárás új kódexben történő szabályozására irányul.

³¹ Ctv. 118. § (6) bekezdés

³² Ptk. 3:48. § (2) bekezdés: „A jogutód nélkül megszünt jogi személynek a hitelezők kielégítése után fennmaradt vagyona a jogi személy tagjait, tagság nélküli jogi személy esetén az alapítói jogok gyakorlóit illeti meg olyan arányban, amilyen arányban ők vagy jogelődjük a jogi személy javára vagyoni hozzájárulást teljesítettek.”

³³ Ctv. 118. § (6a) bekezdés

³⁴ A további módosítási javaslatokról ld. DZSULA: i.m. 37-40., 52.,